№ 1. Kraków 20 Kwietnia. Rok 1850.

Dodatek Prawniczy do Czasu

PRZEDRUK

z powszechnego Dziennika Praw państwa i rządu Cesarstwa austryackiego.

I.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z d. 20 Listopada 1849 do wszystkich głównych administracyj pocztowych, mocą którego z dniem 1 Stycznia 1850, na miejsce 3éj cz. regulaminu opłat pocztowych z d. 2 Lutego 1842, nowe postanowienia względem należytości od posełek pocztą wozową działać poczynają.

W skutek najwyższéj rezolucyi Najjaśniejszego Pana z d. 25 Września 1849 na wniosek ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych wydanéj na miejsce 3éj części regulaminu opłat pocztowych z dnia 2 Lutego 1842, co do należytości poczty wozowéj za posełki pocztą wozową, z dniem 1 Stycznia 1850 następujące postanowienia działać poczynają:

Taxa główna.

§ 1. Za wszelkie posełki pocztą wozową bez różnicy treści, wartości, wagi i odległości opłacać się ma taksa główna w niezmiennéj ilości krajcarów 10.

Od téjże tylko pakunki podróżne wolne są.

Portoryum podług wartości i wagi.

§ 2. Portoryum podług wartości i wagi posełek wynosi od każdego setka złotych reńskich wartości i od każdego funta wagi:

włącznie do mil 5 kr. 1.
nad 5 „ „ 10 „ 2.
„ 10 „ „ 15 „ 3.
„ 15 „ „ 20 „ 4.
„ 20 „ „ 25 „ 5.
„ 25 „ „ 30 „ 6.
„ 30 „ „ 35 „ 7.
„ 35 „ „ 40 „ 8.
„ 40 „ „ 45 „ 9.
„ 45 „ „ 50 „ 10.
„ 50 „ „ 60 „ 11.
„ 60 „ „ 70 „ 12.
„ 70 „ „ 80 „ 13.
„ 80 „ „ 90 „ 14.
„ 90 „ „ 100 „ 15.
„ 100 „ „ 120 „ 16.
„ 120 „ „ 140 „ 17.
„ 140 „ „ 160 „ 18.
„ 160 „ „ 180 „ 19.
„ 180 . . . „ 20.

Taryfa.

Z załączonéj taryfy powziąść można stopniowanie należytości opłat pocztowych, z przytoczonych odległości podług wartości do 2500 złr. i podług wagi do 25 funtów wypadających.

Posełki w banknotach, wekslach, obligacyach, tudzież małe posełki w złocie i srebrze.

§ 3. Posełki w banknotach, obligacyach, wekslach, kuponach, assygnacyach kasowych, biletach wykupnych i innych pieniądze przedstawiających papierach, bez ograniczenia wartości, podlegają tylko opłacie portoryum podług wartości. Posełki gotowizną w złocie i w srebrze do ilości 50 złr. włącznie, tylko połową taryfowego portoryum podług wartości i wagi, nad 50 złr. zaś zupełném portoryum podług wartości i wagi opłacane być mają.

Pobieranie portoryum podług wartości lub wagi, lub podług obu.

§ 4. Przy posełkach pocztą wozową bez podania wartości lub też z podaniem wartości w ilości niżéj 50 złr. wymierzanie taksy dziać się ma li-tylko podług wagi, a zaś przy posełkach z podaniem wartości w złotych reńskich 50 i więcéj tak podług wartości jak podług wagi.

Pisma bez podania wartości aż do 6 łótów ważące.

§ 5. Pisma bez podania wartości aż do wagi 6 łótów włącznie od poczty wozowéj do ekspedycyi nie przyjmują, lecz do poczty listowéj przekazują się.

Pisma z podaniem wartości do 6 łótów ważące.

Za pisma z podaniem wartości i do 6 łótów ważące, oprócz głównego portoryum taksę listową podług wagi wypadającą ([1]), a tylko, jeżeliby postępowanie podług taryfy poczty wozowéj wyższe stanowiło portoryum, tedy to ostatnie opłacić należy.

Pisma nad 6 łótów ważące.

§ 6. Pisma czy to z podaniem wartości, czy bez takowego, więcéj jak 6 łótów ważące oprócz głównego portoryum, dopóty podlegają taksie listowéj od wagi 7 łótów, póki nie wypada wyższa taksa podług taryfy poczty wozowéj.

Listy posełkom pieniężnym dołączone.

§ 7. Jeżeli posełce pieniężnéj list dołączony jest więcéj jak 1 łót ważący, tedy za nadwyżkę płacić należy portoryum od téjże podług taryfy listowéj wypadające.

Opłacanie portoryum przez podawcę lub odbierającego.

§ 8. Należytości portoryum poczty wozowéj pobierają się od podawcy lub odbierającego, według tego, czy stronom w skutek porządku poczty wozowéj dozwoloném zostaje, posełki frankować lub też ku wypłacie odbierającemu wskazywać [2]).

Pakunki podróżne.

§ 9. Jak dalece pakunki podróżne osób pocztą wozową jadących przewyższają wagę od opłaty wolną, w poświadczeniach prenotacyjnych [3]) wyrażoną, i podanie wartości ilość 100 złotych reńskich przewyższa, pobierane będzie portoryum od przeważki i od wyższéj wartości równie tak, jak od innych jakich posełek.

Należytość za zwrócenie posełek z poczty wozowéj.

§ 10. Za zwrócenie posełek z poczty wozowéj, których oddanie adresantowi uskutecznioném być nie mogło, płaci się połowa portoryum taryfowego, opuszczając oraz wypadające krajcara ułamki, wyjąwszy, gdy treścią posełek są pisma lub wzory bez wartości, które powrotnemu portoryum nie podlegają.

Retour-recepisy i pisma wywiadujące się.

§ 11. Za recepisę powrotną podawca należytość portoryum listu pojedyńczego opłacać ma.

Pisma wywiadujące się, gdyby przy podaniu recepisę powrotną wydano, lub gdyby za doniesieniem adresanta, odebraniu posełki rekomendowanéj przeczącego [4]), dochodzenie zrządzono, bezpłatnie, we wszystkich zaś innych przypadkach za przedpłatą pojedyńczego portoryum listowego wygotowane i odsyłane będą.

Należytość za doręczenie i zapowiedzenie (aviso).

§ 12. Za dostawienie posełki z poczty wozowéj do 3 funtów ważącéj do pomieszkania odbieracza, płaci się we Wiedniu należytość w ilości 3 krajcarów, w innych miejscach pocztowych w 2 krajcarach, za doręczenie zaś karty zapowiednéj (aviso) wszędzie 1 krajcar.

§ 13. We wszystkich do przyjęcia posełek z poczty wozowéj upoważnionych urzędach pocztowych nie tylko taryfa poczty wozowéj, lecz też i milo-skaz miejsca ku wglądnieniu dla każdego otwartym [5]), a we wszystkich głównych miastach za wynagrodzeniem kosztów drukowych także przedajnym być ma [6]), by każdy sam sobie obrachować mógł portoryum poczty wozowéj tak za posełki podane jak przybywające [7]).

Taryfa poczty wozowéj.

Wartość złotych reńskich	Od wagi	W przestrzeni mil w linii prostéj.																			
		do 5	nad 5 do 10	nad 10 do 15	nad 15 do 20	nad 20 do 25	nad 25 do 30	nad 30 do 35	nad 35 do 40	nad 40 do 45	nad 45 do 50	nad 50 do 60	nad 60 do 70	nad 70 do 80	nad 80 do 90	nad 90 do 100	nad 100 do 120	nad 120 do 140	nad 140 do 160	nad 160 do 180	nad 180
		zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zł kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr	zr kr
do 100 złotych reńskich	do 1 funta	— 1	— 2	— 3	— 4	— 5	— 6	— 7	— 8	— 9	— 10	— 11	— 12	— 13	— 14	— 15	— 16	— 17	— 18	— 19	— 20
nad 100 złotych reńskich 200 złotych reńskich	nad 1 funt do 2 funtów	— 2	— 4	— 6	— 8	— 10	— 12	— 14	— 16	— 18	— 20	— 22	— 24	— 26	— 28	— 30	— 32	— 34	— 36	— 38	— 40
„ 200 „ „ 300 „ „	„ 2 „ „ 3 „	— 3	— 6	— 9	— 12	— 15	— 18	— 21	— 24	— 27	— 30	— 33	— 36	— 39	— 42	— 45	— 48	— 51	— 54	— 57	1 —
„ 300 „ „ 400 „ „	„ 3 „ „ 4 „	— 4	— 8	— 12	— 16	— 20	— 24	— 28	— 32	— 36	— 40	— 44	— 48	— 52	— 56	1 —	1 4	1 8	1 12	1 16	1 20
„ 400 „ „ 500 „ „	„ 4 „ „ 5 „	— 5	— 10	— 15	— 20	— 25	— 30	— 35	— 40	— 45	— 50	— 55	1 —	1 5	1 10	1 15	1 20	1 25	1 30	1 35	1 40
„ 500 „ „ 600 „ „	„ 5 „ „ 6 „	— 6	— 12	— 18	— 24	— 30	— 36	— 42	— 48	— 54	1 —	1 6	1 12	1 18	1 24	1 30	1 36	1 42	1 48	1 54	2 —
„ 600 „ „ 700 „ „	„ 6 „ „ 7 „	— 7	— 14	— 21	— 28	— 35	— 42	— 49	— 56	1 3	1 10	1 17	1 24	1 31	1 38	1 45	1 52	1 59	2 6	2 13	2 20
„ 700 „ „ 800 „ „	„ 7 „ „ 8 „	— 8	— 16	— 24	— 32	— 40	— 48	— 56	1 4	1 12	1 20	1 28	1 36	1 44	1 52	2 —	2 8	2 16	2 24	2 32	2 40
„ 800 „ „ 900 „ „	„ 8 „ „ 9 „	— 9	— 18	— 27	— 36	— 45	— 54	1 3	1 12	1 21	1 30	1 39	1 48	1 57	2 6	2 15	2 24	2 33	2 42	2 51	3 —
„ 900 „ „ 1000 „ „	„ 9 „ „ 10 „	— 10	— 20	— 30	— 40	— 50	1 —	1 10	1 20	1 30	1 40	1 50	2 —	2 10	2 20	2 30	2 40	2 50	3 —	3 10	3 20
„ 1000 „ „ 1100 „ „	„ 10 „ „ 11 „	— 11	— 22	— 33	— 44	— 55	1 6	1 17	1 28	1 39	1 50	2 1	2 12	2 23	2 34	2 45	2 56	3 7	3 18	3 29	3 40
„ 1100 „ „ 1200 „ „	„ 11 „ „ 12 „	— 12	— 24	— 36	— 48	1 —	1 12	1 24	1 36	1 48	2 —	2 12	2 24	2 36	2 48	3 —	3 12	3 24	3 36	3 48	4 —
„ 1200 „ „ 1300 „ „	„ 12 „ „ 13 „	— 13	— 26	— 39	— 52	1 5	1 18	1 31	1 44	1 57	2 10	2 23	2 36	2 49	3 2	3 15	3 28	3 41	3 54	4 7	4 20
„ 1300 „ „ 1400 „ „	„ 13 „ „ 14 „	— 14	— 28	— 42	— 56	1 10	1 24	1 38	1 52	2 6	2 20	2 34	2 48	3 2	3 16	3 30	3 44	3 58	4 12	4 26	4 40
„ 1400 „ „ 1500 „ „	„ 14 „ „ 15 „	— 15	— 30	— 45	1 —	1 15	1 30	1 45	2 —	2 15	2 30	2 45	3 —	3 15	3 30	3 45	4 —	4 15	4 30	4 45	5 —
„ 1500 „ „ 1600 „ „	„ 15 „ „ 16 „	— 16	— 32	— 48	1 4	1 20	1 36	1 52	2 8	2 24	2 40	2 56	3 12	3 28	3 44	4 —	4 16	4 32	4 48	5 4	5 20
„ 1600 „ „ 1700 „ „	„ 16 „ „ 17 „	— 17	— 34	— 51	1 8	1 25	1 42	1 59	2 16	2 33	2 50	3 7	3 24	3 41	3 58	4 15	4 32	4 49	5 16	5 23	5 40
„ 1700 „ „ 1800 „ „	„ 17 „ „ 18 „	— 18	— 36	— 54	1 12	1 30	1 48	2 6	2 24	2 42	3 —	3 18	3 36	3 54	4 12	4 30	4 48	5 6	5 24	5 42	6 —
„ 1800 „ „ 1900 „ „	„ 18 „ „ 19 „	— 19	— 38	— 57	1 16	1 35	1 54	2 13	2 32	2 51	3 10	3 29	3 48	4 7	4 26	4 45	5 4	5 23	5 42	6 1	6 20
„ 1900 „ „ 2000 „ „	„ 19 „ „ 20 „	— 20	— 40	1 —	1 20	1 40	2 —	2 20	2 40	3 —	3 20	3 40	4 —	4 20	4 40	5 —	5 20	5 40	6 —	6 20	6 40
„ 2000 „ „ 2100 „ „	„ 20 „ „ 21 „	— 21	— 42	1 3	1 24	1 45	2 6	2 27	2 48	3 9	3 30	3 51	4 12	4 33	4 54	5 15	5 36	5 57	6 18	6 39	7 —
„ 2100 „ „ 2200 „ „	„ 21 „ „ 22 „	— 22	— 44	1 6	1 28	1 50	2 12	2 34	2 56	3 18	3 40	4 2	4 24	4 46	5 8	5 30	5 52	6 14	6 36	6 58	7 20
„ 2200 „ „ 2300 „ „	„ 22 „ „ 23 „	— 23	— 46	1 9	1 32	1 55	2 18	2 41	2 4	3 27	3 50	4 13	4 36	5 59	5 22	5 45	6 8	6 31	6 54	7 17	7 40
„ 2300 „ „ 2400 „ „	„ 23 „ „ 24 „	— 24	— 48	1 12	1 36	2 —	2 24	2 48	3 12	3 36	4 —	4 24	4 48	5 12	5 36	6 —	6 24	6 48	7 12	7 36	8 —
„ 2400 „ „ 2500 „ „	„ 24 „ „ 25 „	— 25	— 50	1 15	1 40	2 5	2 30	2 55	3 20	3 45	4 10	4 35	5 —	5 25	5 50	6 15	6 40	7 5	7 30	7 55	8 20

i tak daléj od każdego setka złotych reńskich i od każdego funta więcéj, pobierać należy pierwszą taryfy ustawę więcéj, co do złotych reńskich 100 i funta 1 namienioną.

[1]) *rozumie się:* opłacić należy. — [2]) *text niemiecki:* oder an den Empfänger zur Zahlung anweisen zu lassen. — [3]) Vormerkscheinen. — [4]) worin er (der Adressat) den Empfang der recomandirten Sendung in Abrede stellt. — [5]) zu Jedermans Einsicht offen. — [6]) gegen Ersatz der Druckkosten auch verkauflich. — [7]) für aufgegebene oder einlangende Sendungen.

II.

Rozrządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 15 Grudnia 1849, do konsystorza uniwersytetu we Wiedniu i do senatu akademickiego uniwersytetów w Pradze, Ołomuńcu, we Lwowie, w Krakowie, Gracu i Insbruku, mocą którego ustanawia się ustanie uprawnienia do docentury prywatnéj z powodu niewykonywania przez cztéry po sobie następujące półrocza.

Każdy prywatny docent swe uprawnienie do docentury prywatnéj traci, który przez cztéry po sobie następujące półrocza żadnego nie robi użycia z udzielonego mu do odczytów uprawienia w zakładzie naukowym i w oddziale studiów, do którego uhabilitowanym został, a przeto, jeżeliby na nowo jako prywatny docent wystąpić chciał, poddać się musi nowemu aktowi habilitacyjnemu, od czego uwolnić tylko ministerstwo oświecenia prawo ma. *Thun*, m. p.

III.

Pismo rozporządzające ministra wyznań i oświecenia z d. 27 Grudnia 1849, do panów namiestników w. niższéj Austryi, Austryi powyżéj Ensu, Solnogrodzie, Czechach, Pobrzeżu, Morawii, Szląsku, Karyntyi, Krainie, Tyrolu i Voralbergu, do pana szefa krajowego w Galicyi, do pana rządcy prezydyum krajowego w Dalmacyi, do pana c. k. przełożonego komissyi gubernialnéj w Krakowie i do c. k. urzędu obwodowego w Czerniowcach, którem obwieszcza się rozporządzenie względem egzaminów odbywać się mających z języków żyjących w publicznych zakładach naukowych.

Ponieważ obecnie dla wielu młodych ludzi potrzeba zachodzi wykazania umiejętności jakiegobądź języka żyjącego świadectwem wiarogodném przeto rozporządza się co następuje:

1. Wszyscy przez rząd w uniwersytetach ustanowieni nauczyciele języków żyjących, którzy podług § 3. prowizorycznéj ustawy względem organizacyi władz akademicznych do klasy nauczycieli w znaczeniu ściślejszém należą, bez względu czy oni od rządu płacę pobierają czy nie, tudzież nauczyciele w instytutach technicznych przez rząd ustanowieni, upoważnieni są, przedsiębierać egzamina z swego zawodu z każdym, któryby się do tego zgłosił, i wystawiać nietylko zaświadczenia prywatne, ale także i publicznie uwierzytelnione [1].

2. Ktoby publicznie uwierzytelnione zaświadczenie otrzymać chciał, ten do dziekana wydziału filozoficznego, lub do dyrektora instytutu technicznego zgłosić się ma, w którego przytomności egzamin się odbędzie, i który także wystawione o tém świadectwo spólnie podpisać ma.

3. Świadectwo nie tak jak do tych czas umiejętności egzaminowanego tak zwaną klasą, ale raczéj dokładnemi słowy oznaczyć ma, sposób jako i stopień uzdolnienia egzaminowanego do wyrażenia swych myśli tak ustnie jak piśmiennie w języku dotyczącym.

4. Za każdy takowy egzamin otrzyma nauczyciel i dziekan lub dyrektor taksę egzaminacyjną dwu złotych reńskich monetą konwencyjną. Takową taksę egzaminacyjną w uniwersytetach na przyszłość także i publiczni słuchacze dotyczących języków, chcący zaświadczenie takowe otrzymać, złożyć mają.

5. W miejscach, w których nie znajduje się ani uniwersytet ani techniczny instytut, lecz gimnazyum lub wyższa szkoła realna, także i nauczyciele lub poboczni nauczyciele języków żyjących, tamże rzeczywiście ustanowieni, upoważniają się z niegimnazyastami, w sposób pod 2. aż do 4. wymieniony, w przytomności dyrektora egzamina przedsiębrać i zaświadczenia wystawiać. *Thun*, m. p.

IV.

Rozrządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 10 Stycznia 1849, działające dla krajów koronnych, dla których ustawa rekrutacyjna z dnia 5 Grudnia 1848 w mocy prawa stoi, którém się obwieszczają warunki, pod jakiemi właściciele nabytych gospodarstw włościańskich od dostawy do wojska uwolnieni są.

Aby uwolnienie od pełnienia służby wojskowéj, właścicielom gospodarstw włościańskich kupnem nabytych w dziewiątym odstępie przepisu rekrutacyjnego z roku 1827 warunkowo przyznane, z przepisami ustawy rekrutacyjnéj z d. 5 Grudnia 1848 w zgodności ustawić, jaką doświadczenie konieczną ukazuje— rozrządza ministeryum spraw wewnętrznych w porozumieniu się z ministerstwem wojny, iż na przyszłość owo warunkowe uwolnienie od dostawy do wojska właścicielom gospodarstw włościańskich kupnem nabytych, tedy tylko przysłużać ma [1]), jeżeli kupno i objęcie takowego gospodarstwa jeszcze przed końcem rozpraw reklamacyjnych [2]) i przed ułożeniem list klasyfikacyjnych nastąpiło. *Bach*, m. p.

V.

Cesarskie rozporządzenie z d. 23 Grudnia 1849. działające dla wszystkich krajów koronnych, w których księga ustaw karnych z dnia 3 Września 1803 w mocy prawa stoi, którém z dniem obwieszczenia ustanawia się nowy przepis karny względem uwiedzenia żołnierzy do naruszania wierności, przysięgą do chorągwi zaprzysiężonéj, jako też i do różnych innych czynów z obowiązkami sprzecznych.

Chcąc zaradzić dotychczasowéj niezupełności w ustawach karnych, stan cywilny obowiązujących, wedle których uwiedzenie żołnierzy do innych ciężkich naruszeń ich obowiązków służbowych [3]) obok tych, którym §em 199 I. cz. księgi ustaw karnych z dnia 3 Września 1803 zapobieżono, nie jest wyraźnie karą zagrożone, na wniosek Mego ministra sprawiedliwości i za doradą Méj Rady ministrów, stósownie do §§ 87 i 120 konstytucyi państwa uchwalam, aby w objętości wszystkich krajów koronnych, w których namieniona księga ustaw karnych obowiązuje, z dniem obwieszczenia rozporządzenia niniejszego w zastósowanie weszły przepisy następujące: Ktoby

a) żołnierza do nadwerężenia wierności, przysięgą do chorągwi zaprzysiężonéj wzywał, zachęcał lub uwieść usiłował, albo jakkolwiek bądź do tego przykładał się; tudzież

b) ktoby pod względem na żołnierzy [4]) którebądź z czynów właśnie namienionych dopuścił się, w celu skłonienia onych, by albo spólnie z innymi, albo też pojedyńczo, jednakże w suppozycyi współdziałania innych, przeciw porządkowi, co do służby wojskowéj istniejącemu, przeciw swym przełożonym, lub przeciw rozkazom ich powstawali, ten zbrodnią dawania pomocy popełnia [5]) i więzieniem między sześcią miesięcy a jednym rokiem ukaranym być ma.

Wszelakoż, jeżeli działanie takowe na żołnierza [6]) podług ustaw stan cywilny obowiązujących jako zbrodnia się ukazuje, cięższą zagrożona karą, tedy to wedle istniejących co do téj ostatniéj zbrodni postanowień tychże karnych ustaw osądzonem być ma.

Franciszek Józef, m. p. *Schmerling*, m. p.

VI.

Cesarski patent z dnia 17 Stycznia 1850, działający we wszystkich owych koronnych krajach państwa, w których księga ustaw karnych z dnia 3 Września 1803 w mocy prawa stoi, którym postanawiają się niektóre zwolnienia istniejących ustaw o karach na zbrodnie i ciężkie przestępstwa policyjne.

My FRANCISZEK JÓZEF I.
z Bożéj łaski Cesarz Austryacki;

król węgierski i czeski, król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi; król Jerozolimy etc.; arcyksiąże Austryi; wielki książe Toskany i Krakowa; książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krajny i Bukowiny; wielki książe Siedmiogrodu; margrabia Morawii; książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zary; uksiążęcony hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburka, Gorycyi i Gradyski; książe Trydentu i Bryksenu; margrabia górnéj i dolnéj Luzacyi i na Istryi; hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga etc.; pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiéj, w. wojewoda województwa Serbii, etc. etc.

Aby jeszcze przed wydaniem zupełnéj nowéj ustawy karnéj, na drodze konstytucyjnéj uskutecznionéj, takowe zwolnienia istniejących ustaw o karach na zbrodnie i ciężkie policyjne przestępstwa zaprowadzić, jakie, niezmieniając w istocie prawne pojęć oznaczenia różnych prawa przestępstw, postanowione być mogą, na wniosek Naszego ministra sprawiedliwości i za doradą Naszéj Rady ministrów stósownie do § 120. konstytucyi państwa postanowiliśmy, jak następuje:

Począwszy od dnia obwieszczenia niniejszego patentu, w owych wszystkich krajach koronnych Naszego państwa, w których księga ustaw o karach na zbrodnie i ciężkie przestępstwa policyjne z dnia 3 Września 1803 w mocy prawa stoi, następujące odmiany istniejących ustaw karnych wejść mają w wykonanie.

Art. I.

Przepisy, w § 17 lit. a) i w § 18. Iéj, jako też w § 19. lit. e) IIéj części księgi ustaw o karach na zbrodnie i ciężkie przestępstwa policyjne zawarte, działać przestają, azatém karę skazania na robotę publiczną a odnośnie na publiczną robotę gminną na przyszłość ani stanowić, ani téż już zawyrokowaną nadal wykonać wolno [1]).

W przypadkach, w których owe zaostrzenia kary więzienia i aresztu ustawami zagrożone są, przy wyrokowaniu kara na wolności albo w obrębach prawnych stosunkowo ostrzéj wymierzoną, albo téjże przydane być ma inne zaostrzenie, prawem dopuszczalne.

Art. II.

Złośliwe uszkodzenie cudzéj własności w § 74. Iéj części księgi ustaw karnych oznaczone, jeżeli szkoda stąd wynikła albo przez sprawcę zamierzona, pięć złotych reńskich mon. konw. nie przenosi, tylko jako przestępstwo aresztem od dnia jednego do miesiąca jednego ukarane być ma.

Art. III.

Otworzenie pieczęci sądowych [2]) w dekrecie nadwornéj kancelaryi z dnia 29 Sierpnia 1822, pod L. 1889 zbioru ustaw sądowych § 2 za zbrodnię uznane, tylko jako przekroczenie ścisłym aresztem od jednego do sześciu miesięcy ukarane być ma.

Art. IV.

Powrót wygnańca w §§ 83 i 84 Iéj części księgi ustaw karnych za zbrodnią uznany jako przestępstwo podług § 81 IIéj części ukarane być ma.

Art. V.

Uwiedzenie do nadużycia władzy urzędowéj w § 89 Iéj części oznaczone jedynie wtenczas, jeżeli uwiedzenie cywilnego lub karnego sędzi, przysięgłego lub prokuratora rządowego, albo w przypadkach udzielenia urzędu [3]) lub rozstrzygnienia w sprawach publicznych uwiedzenie innego urzędnika do stronności lub do nadwerężenia obowiązku urzędowego było sprawcy zamiarem, jako zbrodnia postanowionemi tam karami, oprócz tego zaś, o ile takowa czynność nie ukazuje się jako inne cięższéj karze uległe prawa przestępstwo, tylko jako przekroczenie aresztem od jednego do sześciu miesięcy ukarane być ma.

Art. VI.

Jako zbrodnie naruszenia religii ukarane być mają tylko czyny w § 107 lit. a) i b) Iéj cz. oznaczone, tudzież właśnie tam pod lit. d) wyrażone usiłowanie rozszerznnia niewiary.

Art. VII.

Jeżeli w przypadku § 148 lit. g) Iéj części przy podłożonym ogniu sprawca sam z żalu jeszcze w swoim czasie tak się przyłożył, że wszelkiéj szkodzie zapobieżono, tedy tenże od wszelkiéj kary wolnym być ma.

Art. VIII.

Kradzieże w § 154 pod liczbą I. lit. a) i w § 156 pod liczbą I. części Iéj wyszczególnione, jeżeli oraz nie przenoszą ilość lub wartość pięciu reńskich m. k., tylko jako przestępstwa podług przepisu § 210 IIéj części ukarane być mają.

[1]) Öffentlich beglaubigtes Zeugniss.

[1]) nur dann zustehen soll.
[2]) Reklamationsverhandlungen.
[3]) wonach die Verführung von Soldaten zu anderen schweren Verletzungen ihren Dienstpflichten.
[4]) in Beziehung auf Soldaten.
[5]) begeht das Verbrechen der Verschubleistung.
[6]) Einwirkung auf einen Soldaten.

[1]) weder in Zukunft mehr verhängt, noch wenn sie bereits durch Urtheil zuerkannt wurde, weiterhin in Vorzug gesetzt werden.
[2]) Eröffnung gerichtlicher Siegel.
[3]) in Fällen einer Dienstverleihung.

Art. IX.

Podrobienie i fałszowanie publicznego dokumentu w § 178 pod lit. d) Iéj części i w dekrecie nadwornéj kancelaryi z dnia 17 Maja 1819, pod L. 1562 zbioru ustaw sądowych oznaczone, tedy tylko za oszustwo karze ulegające uważać się ma, jeżeli zasadza się na złym zamyśle [1]), w § 176 Iéj części przypuszczonym, oprócz tego przypadku zaś, jako przestępstwo podług § 78 lit. e) IIéj części aresztem od trzech dni do jednego miesiąca ukarane być winno. [2])

Art. X.

Przepisane § 12 IIéj księgi ustaw karnych więzy [2]) dla osób za przekroczenia lub przestępstwa na ścisły areszt skazanych, zupełnie ustać mają.

Art. XI.

Postanowienie w § 26 IIéj cz. znajdujące się w ten sposób zmienia się, iż sędzia przepis §§ów 48 i 49 Iéj cz. także na przekroczenia i przestępstwa zastósować winien. [3])

Art. XII.

Co do uczestnictwa w tajnych towarzystwach, w §§ 38—50 IIéj części oznaczonego, postępować należy tylko wedle patentu 17 Marca 1849 „o wykonywaniu prawa wolnego stowarzyszenia i zgromadzenia się."

Art. XIII.

Nastąpione przez zniesienie cenzury wyłączenie wszystkich owych ciężkich przestępstw policyjnych, które się do przepisów cenzury (§§ 57—68 IIéj części księgi ustaw karnych) odnosiły, rozciągać się ma także i na § 69, i na przyszłość nieupoważnione trzymanie lub używanie drukarni pokątnéj, prasy ręcznéj z literoskładem, prasy odcisku kamiennego lub miedziorytniego, tylko podług istniejących przepisów przemysłowych, a wedle okoliczności stósownie do tymczasowéj ustawy o druku z dnia 13 Marca 1849 ukaraném być ma.

Art. XIV.

Przepis § 70 IIéj części względem uwiedzenia poddanych tego państwa do osiedlenia się w cudzych krajach niniejszém znosi się.

Art. XV.

Postanowienie § 71 IIéj części, względem ukarania podburzania poddanych przeciw swym zwierzchnościom, do oznaczonego tamdziéż podżegania przeciw władzom rządowym i gminnym ściśnia się.

Art. XVI.

Przepisy §§ 90—92 IIéj części ustać mają, a zamiast postępowania sądowego karnego w razie samobójstwa, czynnie zamierzonego, władza polityczna oświecenie sprawcy przez duchownego, albo też wedle okoliczności umieszczenie onegoż w publicznym leczenia zakładzie lub inne jakie zachowanie, w razie samobójstwa zaś wykonanego, pogrzebanie trupa w cichości i na cmentarzu zarządzić ma.

Art. XVII.

Moc niniejszego rozporządzenia rozciągać się ma także i na popełnione przed jego obwieszczeniem przestępstwa prawa, jako też i na inkwizycye już wiszące [4]). Te ostatnie, o ile podług niniejszego przepisu do innego sądu karnego przekazane są, temuż odstąpione, albo jeżeli przypadek, będący ich przedmiotem, karze ulegać przestaje, przez uchwałę zaniechania załatwione być mają. [5])

Dano w Naszém głównem i stołeczném mieście Wiedniu, d. 17 Stycznia 1850.

Franciszek Józef. (L. S.) *Schmerling.*

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai. Schmerling. Thun. Kulmer.

[1]) vorausgesetzte böse Absicht zu Grunde liegt.
[2]) Fesselung.
[3]) auch bei Vergehen und Uebertretungen die... in Anwendung zu bringen hat.
[4]) bereits anhängige Untersuchungen.
[5]) durch Ablassungsbeschluss zu erledigen.

VII.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 23 Grudnia 1849, moc mające dla całego państwa z wyjątkiem pogranicza wojskowego, którém się zmieniają istniejące przepisy co do zastępstwa do służby wojskowéj zobowiązanych.

Aby tym, którzy zobowiązaniu swemu do służby wojskowéj przez wysłużenie kapitulacyi lub kontraktowego służby czasu zadosyć uczyniwszy, w zawodzie wojskowym daléj pozostać są gotowi, jak największych za to korzyści użyczyć, a zarazem, aby uchylić wielokrotnych podstępności i ukrzywdzeń, jakie dotąd przy dozwoloném w stosunkach pokoju suplowaniu służbie wojskowéj uległych, przez inne osoby zachodziły [1]), na wniosek Rady ministrów raczył Najjaśniejszy Pan pod dniem 10 Grudnia 1849 w dotyczących urządzeniach dotąd istniejących, następujące zmiany najłaskawiéj uchwalić:

Pierwsze. Przypuszczone dotąd podczas pokoju zezwolenie, ludzi służbie wojskowéj ulegających, bądź zaraz przy dostawie, bądź takowych, którzy już w armii służą, za dostawą innych ludzi uwolnić, niniejszem zupełnie znosi się.

Drugie. Atoliż i na przyszłość w stosunkach pokoju każdemu do służby wojskowéj zobowiązanemu dozwala się, złożeniem taksy w gotowiznie od tegoż zobowiązania uwolnić się każdego czasu przed lub też trzy dni po przeznaczeniu onegoż do wstąpienia w służbę wojskową. Taż sama ulga, wszelakoż w równy sposób, na przyszłość i owym w służbie już zostającym żołnierzom wyświadczać się ma, którym drogą oferty [2]) dozwala się dymisya z szczególnych względów na familią, gospodarstwo lub zarobkowanie.

Trzecie. Taksa ta dla ludzi rodem z Galicyi i Bukowiny, z Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Sławonii, Dalmacyi i Wojewodyny na złr. 500; — dla ludzi w królestwie lombardzko-weneckiém urodzonych na 700 złr., — a dla ludzi w resztu innych krajach koronnych urodzonych na 600 złr. m. k. ustanawia się, któréj złożenie nastąpić ma do kasy wojennéj, a za jéj poświadczeniem wypłaty dotyczący służbie wojskowéj uległy przed ową gminą, w któréj tenże służbie wojskowéj ulega [3]), z swego uwolnienia od dostawy wykazać się, i przez nią od owego pułku powiatu werbunkowego dokument uwolnienia od służby wojskowéj otrzymać ma, dla którego taż gmina swój kontyngens rekrutów dostawia.

Czwarte. Te taksy pieniężne na prowizyą ulokowane będą, i fundusz stanowią, który dobrowolnemi składkami, zapisami i wedle czasu i okoliczności oznaczyć się mającemi dochodami rządowemi pomnażanym być ma, i z którego szczególne dochody dla wstępujących dobrowolnie do służby wojskowéj zastąpić się mają.

Piąte. Za ochotników, mających prawo do szczególnych dochodów z funduszu namienionego pochodzących, odtąd owi żołnierze począwszy od feldfebla, wachmistrza i równych onym szarż [4]) aż do żołnierza prostego włącznie uważani być mają, którzy kapitulacyą obowiązkową lub kontraktową wysłużyli, do przyjęcia dalszéj ośmioletniéj służby w jednym ku temu przeznaczonych pułków liniowych, piechotnych, konnych lub polowo-artyleryjnych, w pułku cesarskich strzelców, w jednym z batalionów strzelców polowych, w jednym z korpusów bombardyerów i rakietników, minierów, saperów i pionierów, w marynarskiéj piechocie, artyleryi i w korpusie majtków gotowymi się oświadczają, do służb wojennych jako jeszcze zupełnie zdolni uznanymi zostają, i podczas upłynionéj służby wojskowéj konduitę odpowiednią okazali.

Szóste. Z takowych kapitulantów wysłużonych szczególniéj ci jako ochotnicy przyjętymi być mają, którzy w stanie jednego lub drugiego wyż wspomnianego ciała wojskowego zostają [5]), i im oprócz innych korzyści i te przysłużają, że

[1]) gestatteten Supplirung der Militairdienstpflicht durch andere Individuen.
[2]) im Offertwege.
[3]) Militairpflichtig.
[4]) den aequiparirenden Chargen.
[5]) die noch im Stande eines oder des anderen der vorgenannten Truppenkörper stehen.

zostają w szarżach podoficerskich jakieby im przyłączone były.

Siódme. Tylko jeżeliby liczba takowych jako ochotników do reangażowania meldujących się, i jako takowych przyjętych kapitulantów wysłużonych nie dostarczała, aby wszystkie owe miejsca zostały obsadzone, dla którychby w każdym roku wydanie dochodów niżéj oznaczonych, z funduszu ku temu przeznaczonego, nastąpić mogło, tedy także i ludzie, którzy swą kapitulacyą obowiązkową już wysłużyli i albo w obowiązaniu jako landwerzy zostają, albo już dymisyą otrzymali, a gdyby i ci niewystarczali, nawet i ludzie, którzy jeszcze wcale nie służyli, jednakże do trzech najmłodszych do zaciągu zobowiązanych klas wieku już więcéj nie należą, pod warunkami w § 5 namienionemi jako ochotnicy przyjętymi być mają.

Ósme. Każdy w ten sposób jako ochotnik z dochodami za to wymierzonemi przyjęty, otrzymuje w tym dniu, w którym mu się zezwolenie to oznajmia, naręczne [1]) 15 złr. m. k., a od tegoż dnia, przez cały dalszy ciąg życia swego dzienny dodatek pięciokrajcarowy m. k.

Dziewiąte. Każdy tym sposobem przyjęty ochotnik, przy pierwszém dobrowolném angażowaniu się ośmioletnie na się wzięte zobowiązanie w jednym z gatunków wójsk ku temu przeznaczonych wysłużywszy, a przymioty w § 5 oznaczone jeszcze posiadający, może pod temi samemi warunkami i z temi samemi dochody na drugą, a gdyby jeszcze czterdziesty ósmy rok wieku swego nie przekroczył, nawet i na trzecią dobrowolną kapitulacyą angażowanym być; tak że takowy oprócz naręcznego 15 złr. m. k. przy każdéj późniéj zawartéj kapitulacyi należącego mu się, począwszy od dnia drugiéj kapitulacyi, dwójnasobny, a od onegoż trzeciéj kapitulacyi zaś potrójny dodatek przez cały dalszy ciąg życia swego otrzymać ma.

Dziesiąte. Każdy tym sposobem na jednę lub więcéj kapitulacyą reangażowany, zyska nareszcie prawo, kiedykolwiek oznaczyć osobę, cel albo zakład, którym po jego zejściu summa 30 złr. m. k. jako zapis z ces. król. kasy wojskowéj wypłaconą być ma.

Jedenaste. Takowemu ochotnikowi wyznaczony mu dodatek dzienny i prawo rozporządzania w ostatniéj swéj woli z 30 złr. tedy tylko zupełnie odjętém być może, jeżeliby albo zbiegostwa, w 6tym i 15tym artykule wojennym przytoczonych zbrodni zdradziectwa, albo bojaźliwości przed nieprzyjacielem, zdrady głównéj, rozruchu, fałszowania papierów kredytowych, morderstwa, zabójstwa lub zrabowania przekonanym został, albo samokalectwem do służby w swém wojsku niezdolnym się uczynił.

Dwunaste. Oprócz tych wypadków odjętym mu być może dodatek, podczas jego służby wojskowéj tylko na ten czas, przez który z powodu przekroczeń należytość aresztancką pobiera, lub we więzieniu forteczném zostaje.

Przeciwnie zaś takowy, za ten czas, przez któryby chory w szpitalu leżał, po jego rekonwalescencyi, lub też za czas, przez któryby zostawał w niewoli wojennéj nie samowłaśnie zawinionéj [2]), po jego powrocie dopłaconym, pod czas służby miejscowéj zaś zawsze wraz z żołdem, a podczas urlopu i po wystąpieniu z służby czynnéj kwartalnie wypłaconym mu być musi, i nie może ani jako urlopnikowi ani też jako dymisyowanemu z innego jakiego powodu jak tylko w § 11 namienionego, mu być odjętym lub zagrabionym.

Trzynaste. Oprócz wszystkich tych dochodów ochotnicy temiż obdzieleni, na przypadek gdyby inwalidami się stali, nietylko beneficyów podług systematu lub dodatków z szczególnych fundacyj im przypadających, lecz też i téj jeszcze korzyści używać mają, że im w razie udzielenia posad cywilnych, przy równych zdolnościach przedewszystkimi współubiegającymi się mniéj lat

[1]) ein Handgeld.
[2]) nich selbst verschuldigten.

służby wojskowéj wykazującymi pierwszeństwo przyznaje się.

Czternaste. Do oznaki za służby wojskowe takowi ochotnicy wedle statutów dla téjże wydanych także prawo mają.

Piętnaste. Którzy z pomiędzy ludzi o przyjęcie jako takowych ochotników meldujących się, i kiedy ci jako takowi przyjętymi, daléj do których ciał wojskowych wcielonymi być mają, to ministeryum wojny postanawia.

Te postanowienia niniejszem do powszechnéj podają się wiadomości, a dla tych, którzy z takowych użytkować chcą, przyłączają się w porozumieniu się z ces. król. ministerstwem wojny wskazania następujące:

a) Ktoby siebie samego lub kogo innego złożeniem taksy w § 3 oznaczonéj od osobistego pełnienia służby wojskowéj uwolnić chciał, co przy teraźniejszém pokojowém położeniu stosunków [1]) począwszy od ogłoszenia niniejszego obwieszczenia, znowu nastąpić może, ten taksę tę pod piśmiennem podaniem chrzestnego imienia czyli imienia jako też i nazwiska, daléj roku urodzenia i miejsca gminy, powiatu, obwodu i kraju uwolnić się mającego do ces. król. prowincyonalnego płatniczego urzędu wojskowego lub kasy wojennéj złożyć winien, z czego otrzyma od téjże drukowane wypłaty poświadczenie, wszystkie owe data równostajnie [2]) zawierające, przez wyższego wojennego komisarza nad kasą przełożonego potwierdzone.

b) Toż poświadczenie wypłaty przez ubiegającego się o uwolnienie, jeżeli służbie wojskowéj podległy do wojska jeszcze zaciągnionym nie został, przełożeństwu owéj gminy, do któréj uwolnić się mający należy, do prenotacyi onegoż w listach konskrypcyjnych i w celu odliczenia go od następnego kontyngensu rekrutów okazaném, a przez to samo urzędownie zawidymowane [3]) do komendy powiatu werbunkowego tego pułku piechotnego podanym być ma, do którego dotycząca gmina swych rekrutów dostawiać winna.

c) Po uczynionéj stósownéj prenotacyi złożenia taksy komenda powiatu werbunkowego dla dotyczącego dokument uwolnienia od osobistego pełnienia służby wojskowéj wygotowuje, i tenże wraz z oryginałem wypłaty poświadczenia ze strony kasy wojennéj ubiegającemu się doręcza, który tedy

d) Dokument ten uwolnienia za potwierdzeniem odebrania przełożeństwu gminnemu oddać ma, aby toż okazać go mogło przy dostawce rekrutów w celu odliczenia jednéj głowy kontyngensu z rozdzielenia na jego gminę przypadającego.

e) Komenda powiatu werbunkowego odliczeniem zajmująca się, toż odliczenie na dokumencie uwolnienia wyraźnie zanotować, tekst onegoż atramentem na krzyż przekreślić, i takowy gminie zwrócić winna, która go na przypadek przyszłych dopytywań zachować ma.

f) Uwolniony zatrzymuje u siebie oryginał wypłatę poświadczającego kwitu téj kasy wojennéj, do któréj dla niego taksę złożono, wraz z potwierdzeniem odebrania ze strony gminy dokumentu uwolnienia u niéj złożonego, któremi to oboma dokumentami wstanie jest w ykazać się każdego czasu i na każdém miejscu z uwolnienia swego od osobistego pełnienia służby wojskowéj.

g) Jeżeli złożenie taksy względem uwolnienia od służby wojskowéj dopiero w trzech dniach po asenterunku następuje, tedy owo poświadczenie wypłaty *(a)* wprost komendzie powiatu werbunkowego do dalszych urzędowań *(c i e)* przedłożonem być ma.

h) Co do przyjęcia ochotników z dochodami, wyż wspomnianą najwyższą rezolucyą ustanowionemi, urzędy polityczne wezwaniom ze strony komend powiatu werbunkowego od czasu do czasu ich dochodzącym, względem wzywania w ich powiatach żyjących urlopników i uwolnionych, aby ci jako ochotnicy wstępowali, chętnie zadosyć czynić, a

i) daléj zaś onym, którzy jeszcze we wojsku nie służyli, jednakże jako takowi ochotnicy wstąpić sobie życzą, i do tego podług § 7 powyższéj najwyższéj rezolucyi usposobieni są, przeto w 24 roku życia już wstąpili, niebędąc przez losowanie do służby wojskowéj powołani, zaświadczenia moralności ku ich przyjęciu potrzebne wydawać, i z takowemi ich do komendy powiatu werbunkowego odsyłać mają.

Bach, m. p.

[1]) bei der dermahligen friedlichen Gestaltung der Verhältnisse.
[2]) gleichmässig.
[3]) und nach dessen darauf beigefügten Vidirung.

VIII.

*Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 24 Grudnia 1849, do wszystkich sądów apelacyjnych, mocą którego tymże podwładnym urzędom karno- i cywilno-sądowym nakazuje się, by oznaki za służby wojskowe, przepisem z dnia 23 Września 1849 *) nowo ustanowione w spadkach cywilnych znajdujące się lub ludziom pod juryzdykcyą cywilną stojącym za zbrodnią odebrane, bez zwłoki do najbliższego pułku, korpusu lub najbliższéj kasy wojennéj przesyłały.*

Odnośnie do rozrządzenia ministerstwa wojny z dnia 23 Września 1849, dziennikiem praw państwa obwieszczonego, tyczącego się postanowień względem oznaki za służby wojskowe, przez Najjaśniejszego Pana najwyższą rezolucyą z dnia 18 Maja 1849 w nagrodę długich i dobrych służb wojskowych ustanowionéj, na wezwanie pana ministra wojny poleca się sądom apelacyjnym, by wszystkim podwładnym sobie urzędom karno- i cywilno-sądowym nakazały, ażeby w skutek §§ 6 i 7 wyż wspomnionego przepisu, bez zwłoki do najbliższego pułku, korpusu lub kasy wojskowéj przesyłały oznaki za służby wojskowe, ludziom pod cywilną juryzdykcyą stojącym, za zbrodnie tamże wykazane odebrane, lub też w spadkach cywilnych się znajdujące.

Schmerling, m. p.

*) W przeszłorocznym zbiorze dziennika praw państwa, cz. V. z dnia 29 Listopada 1849 pod Nem 17.

IX.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 18 Stycznia 1850, działające dla wszystkich krajów koronnych, o uorganizowaniu żandarmeryi.

Stósownie do zarysów względem utworzenia żandarmeryi dla cesarstwa najwyższą rezolucyą z dnia 8 Czerwca 1849 uchwalonych, na najpoddańszy wniosek ministrów spraw wewnętrznych i wojny i za doradą Rady ministrów raczył Najjaśniejszy Pan najwyższą rezolucyą z d. 18 tycznia 1850 prowizoryczną organiczną ustawę o żandarmeryi usankcyonować, wykazy stanu i kosztów zatwierdzić, a ministrowi spraw wewnętrznych zgodnie z ministrami wojny i finansów do niezwłocznego wprowadzenia wszelkich środków polecenie dać, aby żandarmerya w jak najkrótszym czasie w potrzebnéj ilości zebraną, należycie wprawioną i w wykonanie wprowadzoną została.

W skutek najwyższego rozkazu prowizoryczna ustawa o żandarmeryi w austryackiém cesarstwie niniejszem wydaje i powszechnie obwieszcza się.

Bach, m. p.

SPIS TREŚCI
prowizorycznych organicznych ustaw o żandarmeryi w cesarstwie austryackiém.

Przeznaczenie żandarmeryi:

ROZDZIAŁ I.
Stan i rozdzielenie żandarmeryi.

ROZDZIAŁ II.
Przyjęcie do żandarmeryi i posunięcie na wyższe stopnie służbowe.

ROZDZIAŁ III.
Obowiązki służbowe żandarmeryi i objętość jéj działania, tudzież jéj stosunki do władz.

ROZDZIAŁ IV.
O wykonywaniu otrzymanych rozkazów, o postępowaniu w służbie, o użyciu broni, i o nietykalności żandarma, i o wiarogodności jego zeznania.

ROZDZIAŁ V.
Zakres działania inspektora żandarmeryi, oficerów i podoficerów; ich stosunek do władz cywilnych, sztab pułku i skrzydło rezerwowe.

ROZDZIAŁ VI.
Stosunki żandarmeryi do wojska.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Czcionkami drukarni Czasu.